View the original article

СУСПІЛЬСТВО

«Ніхто не цікавиться нашим станом». Мама зниклого бійця – про державні структури

Галина Терещук

11 жовтня 2026, 11:00

Станом на липень 2026 року в Україні нараховується 114 тисяч осіб (цивільних і військових разом), які вважаються зниклими безвісти за особливих обставин

Родини безвісти зниклих військовослужбовців зареєстрували 30 вересня цього року на сайті Кабінету міністрів України петицію №41/011030-26еп. Вони просять передбачити можливість включення безвісти зниклих військових до списків на обмін, якщо є підстави вважати, що вони могли потрапити в полон, навіть за відсутності офіційного підтвердження цього факту.

Також вимагають, щоб військові частини надавали родинам детальну інформацію про те, як і за яких обставин зник військовослужбовець. А ще вважають, що необхідно покращити взаємодію між державними структурами – Координаційним штабом, Нацполіцією, СБУ щодо пришвидшення пошуку.

Рідні безвісти зниклих військових наголошують, що через відсутність достатньої комунікації вони місяцями, а дехто і роками, живуть «у пеклі невідомості».

Радіо Свобода поспілкувалося із рідними військовослужбовців, які вважаються безвісти зниклими і проходили службу в 53-й окремій механізованій бригаді. Вони мають окрему групу в соціальних мережах, щоб обмінюватись інформацією.

Три історії чекання

48-річний **Дмитро Оверченко**, розповідає його дружина Ірина з Дніпра, у березні 2025 року був мобілізований, коли їхав у таксі. Пройшов тримісячну військову підготовку і прибув у військовий підрозділ 53-ї окремої механізованої бригади.

За словами дружини, під час військової підготовки скаржився на свій стан здоров'я, зокрема постійний головний біль.

> **«18 червня його відправили на «нуль», а 8 липня він безвісти зник**
>
> Ірина Оверченко

«У нього діагноз енцефалопатія і є всі висновки, підтверджений діагноз. 11 червня його мали відправити на «нуль» з іншими хлопцями, які проходили підготовку. У цей день він попросив переглянути всі медичні документи і подав рапорт на невідкладну потребу лікування. Медик сказав, він все вигадує. Дали знеболювальні і сказали готуватися на вихід. 18 червня його відправили на «нуль», а 8 липня він безвісти зник», – розповідає Ірина.

Далі вона діяла за тими інструкціями, які оприлюднені Міністерством оборони України і координаційним штабом. Зверталася у поліцію, спілкувалася із військовою частиною, де проходив службу Дмитро Оверченко.

Їй ніяких деталей не повідомили. Знає лише, що по укриттю, в якому перебував її чоловік, ударив дрон.

Кожна державна структура діє відповідно, зауважує Ірина.

> **Загальна система так створена, щоб людей тримати у страху, щоб люди не довіряли один одному**
>
> Ірина Оверченко

«Загальна система так створена, щоб людей тримати у страху, щоб люди не довіряли один одному, щоб інформація не поширювалась. Зараз заборонено рідним надавали відео і фотоматеріали.

Суди, коли є сповіщення про безвісти зниклого, намагаються не підтверджувати смерть, доки не знайдуть тіло. Але ж багато тіл не знаходять. Така система ставить людей в умови, щоб визнавати людей не загиблими, а безвісти зниклими. Краще б людям говорили правду, бо тримати роками людей в очікуванні – просто нелюдяно», – розповіла дружина безвісти зниклого військовослужбовця Дмитра Оверченка.

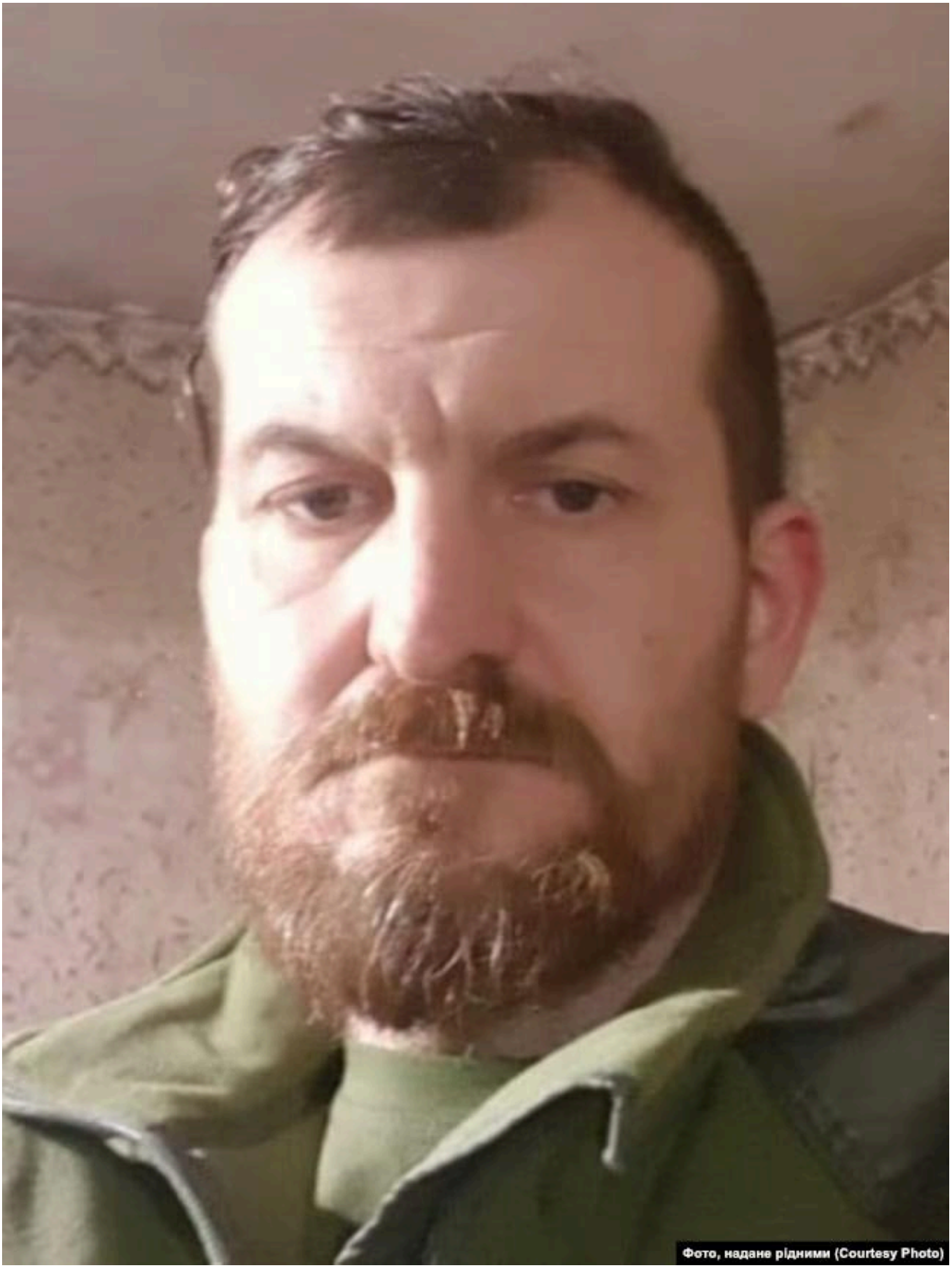

Безвісти зниклий Дмитро Оверченко

Рідний брат Ніни Романчук із Дніпропетровської області **Максим Лижов** – теж військовослужбовець 53-ї окремої механізованої бригади зник 4 липня 2026 року поблизу Озерного.

Як розповіла Ніна Романчук, 3 липня рідні отримали дивне голосове повідомлення, в якому нібито брат передав вітання мамі і синові, що з ним все добре. Але в Максима Лижова є донька, а його мама померла ще 17 років тому. На цьому голосовому повідомленні чути, як інший голос вказує, що людина має говорити.

> *«Я подзвонила до бригади і мені військовослужбовиця пояснила, що запис був по рації, щоб ми не хвилювались. 13 липня принесли нам сповіщення, що він – безвісти зниклий. Ніхто нічого не пояснив, я лиш трішки інформації дізналась від побратима», – каже Ніна Романчук.*

Безвісти зниклий Максим Лижов

40-річний **Іван Киценко** почав військову службу 25 серпня 2025 року у 53-тій окремій механізованій бригаді. Цивільна дружина востаннє з ним спілкувалась 12

березня цього року. Тоді чоловік їй повідомив, що його переводять у піхоту. Він вийшов на позицію 13 березня 2026 року.

Мама нареченої військовослужбовця Киценка Ірина Ільїна розповідає деталі:

> **“Пройшли 2-3 місяці і нам кажуть, що ще на позиції**
>
> Ірина Ільїна

«Пройшли 2-3 місяці і нам кажуть, що Іван Киценко ще на позиції. 16 червня написали скаргу у Міноборони, чому не проводять ротації. 17 червня написали адвокатський запит на військову частину. 4 серпня отримали відповідь, що його не могли вивезти з зони бойових дій», – говорить про нареченого доньки Ірина Ільїна.

17 липня від Івана Киценка прийшло голосове повідомлення.

«Звук ніби накладений. Він ледь говорив. А 19 липня прийшла відповідь, що він служить біля Ямполя і представлений до державної нагороди. З 20 липня перестають надходити всі голосові повідомлення.

У цей же ж день я подзвонила лейтенанту 53 бригади Володимиру Пасічнику. А спілкувались ми з командиром від 13 березня, коли Іван вийшов на позицію. Телефонували на гарячу лінію, де нам повідомили, що Киценка немає у списках загиблих і безвісти зниклих.

14 серпня лейтенант Пасічний нам сказав, що Киценка вже виводять. Але спершу мають оглянути медики. А 15 серпня моя донька дізналась від сестри Івана Киценка, що їй прийшло повідомлення, що брат безвісти зник ще 8 серпня.

Ми не могли зрозуміти, як так. Я одразу подзвонила Пасічнику і спитала, чому нам так цинічно казав неправду.

3 серпня ми напали скаргу Міноборони. І лише 11 жовтня отримали відповідь, що Киценко в законному шлюбі не перебував, а ми не є рідними. Але ж чому тоді протягом наших пошуків, ми отримували відповіді? Ми до сьогодні нічого детально не знаємо, що з ним сталося», – розповідає Ірина Ільїна.

Безвісти зниклий Іван Киценко

Громадяни інших країн

Серед безвісти зниклих військовослужбовців є й громадяни інших країн.

Інформацію про свого нареченого шукає протягом кількох місяців львів'янка Ірина Пшеничка. 31-річний бразилець **Сантос де Олівейра Родріго** (позивний «Брушу») у січні 2026 року добровільно приїхав в Україну і приєднався до 53-ї бригади. Пройшов військову підготовку. За словами Ірини, у червні вони планували одружитись.

> *«Ще командир пообіцяв його відпустити на розписку. 7 квітня Родріго виїхав на донецький напрямок зі ще трьома бразильцями. 21 квітня він повідомив, що їх викликали і вони йдуть на 2-3 тижнів на позицію, що буде без зв'язку, телефон буде у режимі польоту. 22 квітня зранку вони пішли на позицію. О 7:30 це був останній момент нашого спілкування. З середини травня почала шукати і бити на сполох», – каже Ірина Пшеничка.*

“ На сьогодні є різні версії: накрив дрон і він загинув або ж десь на позиції

Ірина Пшеничка

3 липня цього року Ірина отримала голосове повідомлення від Родріго, що в нього все добре і через 2-3 місяці він повернеться. Ірина дізналась, що Родріго безвісти зник 22 липня, але цю інформацію отримала не від від командування, а з власних джерел.

«Мене ігнорували. Я дізналась, що був приліт дрона по його позиції. Після чого він перестав виходити на звязок по рації. Зразки ДНК не брали в Родріго. До того ж його біологічних батьків немає в живих», – стверджує Ірина.

Вона скрізь шукала інформацію про Родріго. Писала заяви в поліцію, подала звернення на гарячу лінію.

«Мені у відповідь постійно хамили і говорили, що я неофіційна дружина і не маю права нічого знати. На сьогодні є різні версії: накрив дрон і він загинув або ж десь на позиції. Рідним Родріго у Бразилії нічого ніхто не повідомив», – каже Ірина.

31-річний бразилець Сантос де Олівейра Родріго

Радіо Свобода надіслало офіційний запит на адресу новоствореного угруповання військ «Центр» із проханням надати інформацію про зниклих бійців і пояснити, як загалом налагоджена цивільно-військова комунікація, що стосується безвісти зниклих воїнів. 13 жовтня надійшла **відповідь від командування військової частини А0536**, в якій мовиться:

«Відділ цивільно-військового співробітництва (ЦВС) здійснює системну та безперервну комунікацію з членами сімей зазначеної категорії військовослужбовців. Робота відділу спрямована на забезпечення постійного супроводу, оперативне опрацювання звернень та сприяння у вирішенні нагальних організаційних, соціальних і правових питань, що виникають у родин.

З метою належного інформування, надання фахових консультацій та всебічної підтримки, командуванням запроваджено механізм регулярних комунікаційних заходів у форматі відеоконференцзв'язку (ВКЗ). Зазначені онлайн-зустрічі проводяться планово, з періодичністю один раз на два тижні. Такий комплексний підхід дозволяє членам сімей отримувати своєчасні, вичерпні та кваліфіковані роз'яснення щодо норм чинного законодавства, реалізації соціально-правових гарантій, порядку нарахування грошового забезпечення та інших актуальних питань безпосередньо від профільних фахівців військової частини. Відділ ЦВС продовжує вживати всіх необхідних заходів для підтримання ефективного зворотного зв'язку та надання максимальної підтримки родинам наших захисників.
Відповідно до статті 55 Конституції України, кожному гарантується право на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб».

Рік невідомості

19 жовтня минає рік, як киянка Тетяна Чорнодід живе у невідомості, але з надією у серці. Її син **Наум Чорнодід**, військовослужбовець-контрактник Третьої штурмової бригади, безвісти зник біля **Шандриголового Донецької області**. Дізналась про це мама з повідомлення ТЦК та СП.

> **“ У нас незавершена втрата і нам набагато важче. Ніхто не цікавиться нашим станом, що ми переживаємо і відчуваємо**
>
> Тетяна Чорнодід

«Ні одна військова частина не зв'язується з рідними безвісти зниклими. Зі мною контактує патронатна служба Третьої штурмової і мені сказали алгоритм дій. Досі не знаю, що з сином. На позиції був поранений його побратим у шию і Наум йому надав першу медичну допомогу. Мені розповіли, що почався наступ. Позицію було розбито. Він сказав побратиму йти і той поповз і таки дібрався до пункту призначення. А за моїм сином «прийшли» дрони і весь удар по ньому. Два скиди ще були і він отримав поранення, мені не сказали, які саме, і він перестав виходити на зв'язок. Із дронів його не було видно. Мені пояснили, що був сильний обстріл. Може, його у полон забрали чи там залишився, але територію звільнили...» – розповідає Тетяна Чорнодід.

Вона їздить з іншими матерями та дружинами зустрічати українських воїнів із російського полону. Жінки тримають фотографії рідних із надією, що хтось зі звільнених бійців впізнає і бодай щось скаже.

«Вони підходять і розглядають світлини. Про героїв, які прийшли на щиті, говорять і це правильно. А у нас незавершена втрата і нам набагато важче. Ніхто не цікавиться нашим станом, що ми переживаємо і відчуваємо. На всі запитання кажуть, що це військова чи державна таємниці», *– каже Тетяна Чорнодід.*

Безвісти зниклий Наум Чорнодід

Петиція

Петиція, яка зареєстрована 30 вересня рідними безвісти зниклих, вже не перша. Поки нічого не змінилося на краще. А рідні дуже хочуть, щоб їх не ігнорували військові частини, надавали правдиву інформацію, якою б вона не була важка, щоб з ними спілкувались представники державних структур не мовою «хамства», а людяно.

Адвокат зі Львова **Наталія Савчук** допомагає багатьом рідним у справі безвісти зниклих чоловіків, синів, батьків. Вона наголошує, що військові частини мають інструкції і накази, якими оперують і на які посилаються, але, попри все, мала б бути ще людяність.

> **“ Не повідомляти рідним це недбалість**
>
> Наталія Савчук

*«Немає ротації і військові на позицію заходять на 50-60 днів, а то й пів року. Військова частина повинна розуміти, що є цивільно-військове співробітництво і якісь уповноважені люди, які б раз у тиждень чи два мали б повідомляти родині, що вона на позиції і передає вітання. Н*е повідомляти рідним – це недбалість. Бо у такому

випадку мали б призупинити його виплати, зняти з продовольчого забезпечення. *Бо ж його родина також на щось розраховує, хвилюється. Є патронатна служба і дуже потрібно налагодити цивільно-військове співробітництва», – говорить Наталія Савчук.*

Виникає чимало проблем і питань, зокрема пов'язаних із виплатами, тому що панує бюрократія. Війна без втрат неможлива, зауважує адвокат, але налагодити соціальний пакет, соціальні гарантії і допомогти рідним безвісти зниклого, це те, що мало б виконуватися.

> Скільки на сьогодні воїнів вважаються безвісти зниклими – точної цифри немає. За останніми даними МВС та Нацполіції на кінець літа цього року було понад 114 тисяч цивільних і військових. Більшість – це військовослужбовці. Однак реальна цифра, зауважують військові експерти, є вищою.

Пошуком безвісти зниклих воїнів займається спеціальна група, яку формує Центральне управління цивільно-військового співробітництва Генерального штабу ЗСУ за погодженням із Координаційним штабом з питань поводження з військовополоненими. До пошуку залучають також представників Нацполіції, ДСНС та міжнародних організацій.

View the media content

Але навіть, коли відоме місце зникнення, група часто не може виїхати через постійні обстріли території, наближення до лінії бойового зіткнення. А навіть якщо пошукова група може дістатись до цього місця, це не означає, що тіло бійця лежить там, якщо він загинув...

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Військовий зник безвісти: куди звертатися? Коротка інструкція

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

В Україну повернули 10 військових, які вважалися зниклими

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

Фільм Радіо Свобода про повернення тіл зниклих безвісти вийшов на YouTube

ДИВІТЬСЯ ТАКОЖ:

«Шукають живими чи мертвими»: зниклі безвісти під час війни. Що відомо про пошуки?

Галина Терещук

В ефірі Радіо Свобода – з 2000 року. Закінчила факультет журналістики Львівського національного університету імені Франка. Маю досвід роботи на телебаченні і в газеті.

Суспільство

Війна

© Радіо Свобода, 2026 | Усі права застережено.